

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/91/2005

OPINIA PUBLICZNA O SPRAWIE OJCA KONRADA HEJMY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

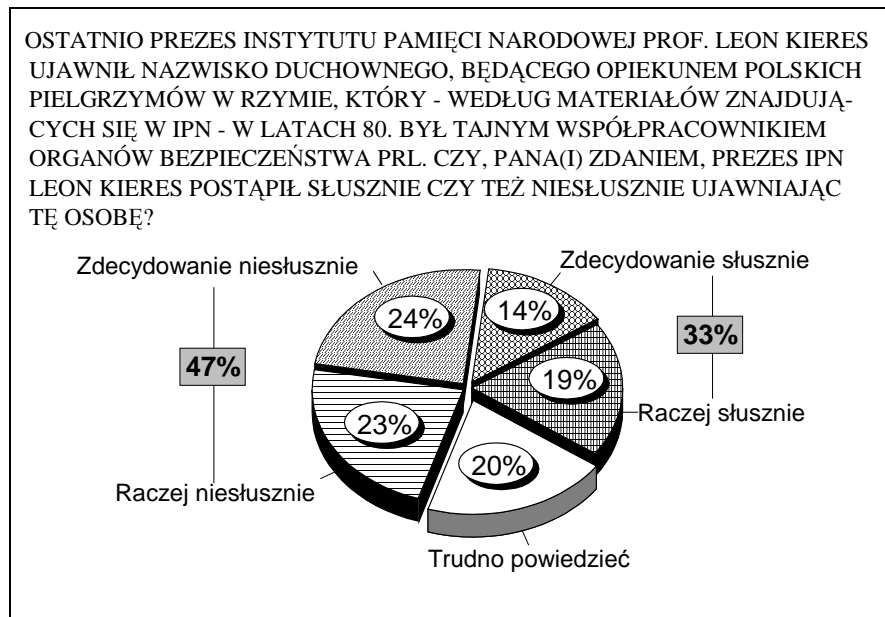
WARSZAWA, MAJ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

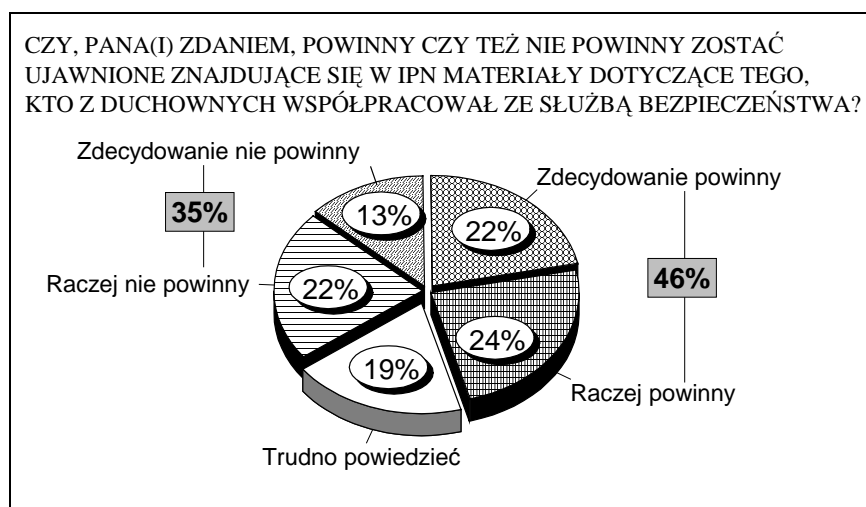

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

- ❑ Wśród badanych przeważa opinia, że prezes Instytutu Pamięci Narodowej postąpił niesłusznie ujawniając nazwisko o. Hejmy. Warto jednak zwrócić uwagę, że odmienne zdanie w tej sprawie najczęściej mają najmłodszy respondenci, a jedyną z wyróżnianych grup społecznych i demograficznych, w której przeważa aprobatą posunięcia profesora Leona Kieresa, są uczniowie i studenci.

- ❑ Mimo przewagi krytycznego stosunku do jednostkowego przypadku ujawnienia nazwiska duchownego, współpracującego - według materiałów posiadanych przez IPN - ze Służbą Bezpieczeństwa, nadal większość Polaków sądzi, iż dokumenty tego rodzaju należy ujawniać. Opinię taką podziela jednak mniej badanych (46%), niż opowiadało się w lutym bieżącego roku za lustracją księży (56%).

Pod koniec kwietnia prezes Instytutu Pamięci Narodowej profesor Leon Kieres ujawnił nazwisko ojca Konrada Hejmy jako informatora Służby Bezpieczeństwa PRL działającego w otoczeniu papieża Jana Pawła II.

Sprawa ta wywołała wiele kontrowersji. Wątpliwości wzbudziła zarówno podstawa prawna, na którą powołał się profesor Kieres ujawniając to nazwisko, jak i jego wcześniejsze wypowiedzi, sugerujące, że w otoczeniu Ojca Świętego działał agent. Sugestie te wzbudziły podejrzenia co do kilku innych księży. Ta sytuacja doprowadziła do jednomyślnej decyzji kolegium IPN, że prezes powinien ujawnić nazwisko agenta.

Stawiano również pytania, czy rzeczywiście był to przypadek, żeteczka o. Hejmy odnalazła się w archiwum IPN i została dostarczona prezesowi Instytutu właśnie w tym momencie, dwa tygodnie po śmierci Jana Pawła II.

Ujawnienie nazwiska o. Konrada Hejmy zwróciło uwagę opinii publicznej na sprawę znacznie szerszą: czy należy przeprowadzić lustrację osób duchownych i ujawnić znajdujące się w IPN materiały dotyczące księży współpracujących z organami bezpieczeństwa PRL. Problemem tym zainteresował się już Episkopat Polski. W kilku diecezjach powołane zostały specjalne komisje mające zająć się tą sprawą.

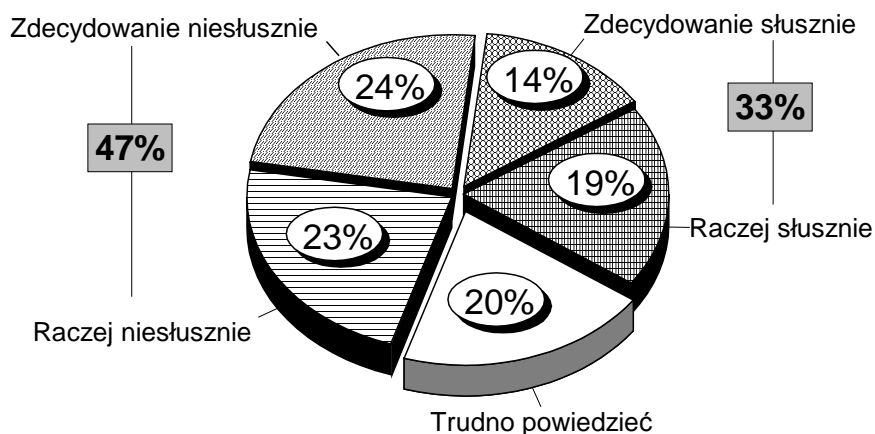
W majowym sondażu¹ zapytaliśmy respondentów, czy profesor Kieres postąpił słusznie, ujawniając nazwisko o. Hejmy, a także czy należy upublicznić materiały dotyczące współpracy osób duchownych ze Służbą Bezpieczeństwa.

CZY PROFESOR KIERES POSTĄPIŁ SŁUSZNIE?

Wśród badanych przeważa opinia, że prezes Instytutu Pamięci Narodowej postąpił niesłusznie ujawniając nazwisko o. Hejmy.

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (180) przeprowadzono w dniach od 6 do 9 maja 2005 roku na liczącej 1052 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. **OSTATNIO PREZES INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ PROF. LEON KIERES UJAWNIŁ NAZWISKO DUCHOWNEGO, BĘDĄCEGO OPIEKUNEM POLSKICH PIELGRZYMÓW W RZYMIE, KTÓRY - WEDŁUG MATERIAŁÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W IPN - W LATACH 80. BYŁ TAJNYM WSPÓŁPRACOWNIKIEM ORGANÓW BEZPIECZEŃSTWA PRL. CZY, PANA(I) ZDANIEM, PREZES IPN LEON KIERES POSTĄPIŁ SŁUSZNIE CZY TEŻ NIESŁUSZNIE UJAWNIAJĄC TĘ OSOBĘ?**

Badani należący do różnych grup społecznych bądź kategorii demograficznych w większości przypadków zapatrują się na tę sprawę podobnie (patrz tabele aneksowe). Odmiennym stanowiskiem wyróżniają się najmłodsi respondenci, a szczególnie ucząca się młodzież. Wśród ogółu badanych w wieku od 18 do 24 lat niemal takie same są odsetki osób uważających, że prof. Kieres postąpił słusznie (40%), i będących przeciwnego zdania (39%). Natomiast wśród uczniów i studentów 45% zaaprobowało decyzję szefa IPN, a 35% wyraziło dezaprobatę. Jest to jedyna z wyróżnianych przez nas kategorii o tak wyraźnej przewadze przekonania, że było to pociągnięcie słuszne. Poza tym obydwa stanowiska niemal się równoważą wśród rolników (41% odpowiedzi „słusznie” wobec 39% „niesłusznie”).

We wszystkich pozostałych kategoriach demograficznych i grupach społecznych mniej lub bardziej wyraźnie przeważają opinie krytykujące prof. Kieresa za ujawnienie nazwiska o. Hejmy. Największą, bo aż dwukrotną przewagę opinii o niesłuszności tego kroku notujemy wśród kobiet (51% „niesłusznie” wobec 26% „słusznie”); opinie mężczyzn są niemal wyrównane (44% wobec 40%). Dużą przewagę opinii o niesłuszności posunięcia profesora Kieresa można zauważyć także wśród badanych z wykształceniem wyższym (58% wobec 31%), należących do kadry kierowniczej i inteligencji (59% wobec 32%) lub pracowników umysłowych niższego szczebla (59% wobec 31%).

Opinie dotyczące słuszności postępowania prof. Kieresa są w pewnym stopniu zróżnicowane przez sympatie polityczne respondentów. Badani określający swoje poglądy jako lewicowe częściej są przekonani o niesłuszności ujawnienia nazwiska o. Hejmy (63% wobec 28%) niż ci, którzy określają swoje poglądy jako prawicowe (51% wobec 38%). Ta różnica w rozkładzie opinii w omawianej tutaj sprawie jest niewątpliwie związana z różnicą stanowisk pomiędzy środowiskami lewicowymi a prawicowymi wobec lustracji w ogóle².

Kiedy jednak weźmiemy pod uwagę zwolenników poszczególnych partii, to okaże się, że różnice między nimi są stosunkowo niewielkie. W jednym tylko elektoracie - Samoobrony - przeważa aprobatą postępowania prof. Kieresa. Zwolennicy pozostałych partii, podobnie jak respondenci niezdecydowani oraz zapowiadający absencję wyborczą, najczęściej wyrażają dezaprobatę.

Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Czy prof. Kieres postąpił słusznie czy też niesłusznie?		
	Słusznie	Niesłusznie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
LPR	30	51	19
PO	37	55	9
PSL*	24	60	16
PiS	36	56	8
Samoobrona	47	30	23
SdPI*	26	74	0
SLD*	31	59	10
Niezdecydowani	26	45	30
Niezamierzający głosować	33	43	24

* Dane dotyczące zwolenników tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich małą liczebność w badanej próbie

Ponieważ w omawianym przypadku chodzi o osobę duchowną, warto jeszcze przez chwilę zatrzymać się nad tym, czy na opinie w sprawie ujawnienia nazwiska o. Hejmy mają wpływ deklarowane przez badanych związki z Kościołem i wiarą religijną.

Jako wskaźnik związku z Kościołem przyjmijmy intensywność praktyk religijnych, deklarowanych przez respondentów.

² Por. komunikat CBOS „Powracające dylematy lustracji i dekomunizacji w Polsce”, marzec 2005.

Tabela 2

Uczestnictwo w praktykach religijnych	Czy prof. Kieres postąpił słusznie czy też niesłusznie?		
	Słusznie	Niesłusznie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Kilka razy w tygodniu	16	52	32
Raz w tygodniu	34	49	17
1-2 razy w miesiącu	41	41	19
Kilka razy w roku	32	46	22
Niepraktykujący	34	45	20

Z jednej strony badani najintensywniej uczestniczący w praktykach religijnych o połowę rzadziej niż wszyscy pozostali aprobują postępowanie prof. Kieresa w tej sprawie, ale dezaprobatę wyrażają niewiele częściej od pozostałych. Jednocześnie stosunkowo najczęściej nie potrafią zająć stanowiska w tej kwestii. Z kolei respondenci w ogóle nieuczestniczący w praktykach religijnych niemal nie różnią się w tej sprawie od grupy praktykujących regularnie. Można więc powiedzieć, że zaznacza się pewien związek opinii w tej sprawie z intensywnością praktyk religijnych, jest on jednak słaby i niejednoznaczny.

Podobnie jest, jeśli weźmiemy pod uwagę deklaracje dotyczące wiary religijnej. Wyniki są tu również niejednoznaczne, niemniej jednak badani określający się jako osoby „głęboko wierzące” rzadziej aprobują ujawnienie nazwiska zakonnika, któremu zarzuca się współpracę z peerelowskimi służbami specjalnymi. Jednocześnie oni właśnie najczęściej nie zajmują jednoznacznego stanowiska w tej sprawie.

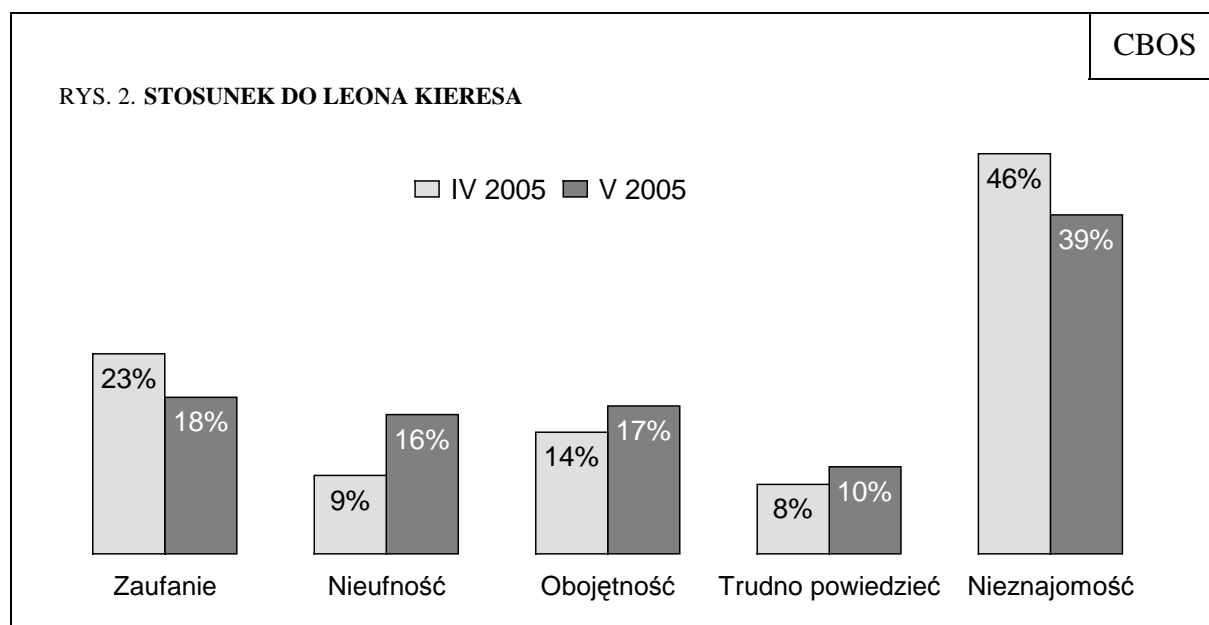
Tabela 3

Niezależnie od udziału w praktykach religijnych, czy uważa Pan(i) siebie za osobę:	Czy prof. Kieres postąpił słusznie czy też niesłusznie?		
	Słusznie	Niesłusznie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
- głęboko wierzącą	22	52	27
- wierzącą	35	47	18
- niewierzącą	35	42	23

Sprawa ujawnienia nazwiska duchownego, współpracującego ze służbami specjalnymi PRL, wpłynęła na wyraźne pogorszenie się społecznego wizerunku profesora Leona Kieresa. W pierwszej dekadzie kwietnia, a więc przed swoimi wystąpieniami w tej sprawie, w naszym comiesięcznym pomiarze zaufania do polityków Leon Kieres zajmował wysoką pozycję³ -

³ Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w kwietniu”, kwiecień 2005.

ponad dwukrotnie więcej badanych deklaroowało do niego zaufanie niż nieufność. Miesiąc później liczba nieufających mu niemal zrównała się z liczbą deklarujących zaufanie.

Z kolei pod względem średniej zaufania (wyrażającej stosunek do danej osoby jedynie wśród tych, którzy tę osobę identyfikują, a także uwzględniającej nasilenie zaufania bądź nieufności⁴) w kwietniu Leon Kieres był wręcz w czołówce, plasując się na szóstej pozycji wśród dwudziestu sześciu czołowych postaci polskiej sceny publicznej⁵. Średnie zaufanie do niego miało wartość 0,77.

Obecnie średnia wartość zaufania do Leona Kieresa wynosi -0,08 i jest to dwunasta pozycja wśród dwudziestu czterech polityków objętych badaniem. Trzeba dodać, że nawet wśród tych respondentów, którzy wyrażają zaufanie do Leona Kieresa, liczebność aprobujących jego postępowanie w sprawie o. Hejmy niewiele przewyższa liczebność uznających to postępowanie za niesłuszne. Natomiast zarówno badani, którym osoba Leona Kieresa jest obojętna, jak i niepotrafiący określić do niego swojego stosunku emocjonalnego, częściej dezaprobują niż aprobują jego postępowanie w tej sprawie. Oczywiście nieufność do Leona Kieresa najczęściej wiąże się z przekonaniem o niesłuszności jego postępowania.

⁴ Swój stosunek do danej osoby badani określają posługując się jedenastopunktową skalą, której kraniec oznaczający głęboką nieufność ma wartość „-5”, „0” oznacza obojętność, a „+5” pełne zaufanie.

⁵ Por. przypis 3.

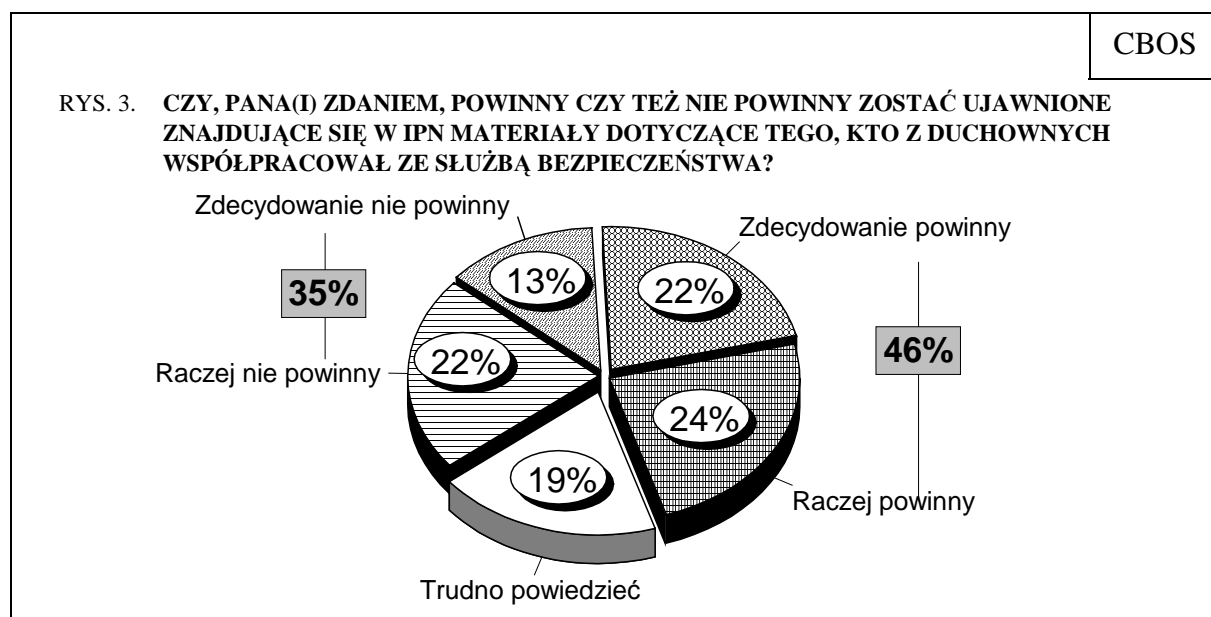
Tabela 4

Stosunek do Leona Kieresa	Czy prof. Kieras postąpił słusznie czy też niesłusznie?		
	Słusznie	Niesłusznie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zaufanie	49	42	9
Obojętność	35	50	15
Nieufność	20	68	11
Trudno powiedzieć	32	41	27

CZY UJAWNIC MATERIAŁY O WSPÓŁPRACY DUCHOWNYCH ZE SŁUŻBĄ BEZPIECZEŃSTWA?

Sprawa ojca Konrada Hejmy zwróciła uwagę na problem szerszy - ujawnienia materiałów na temat współpracy niektórych duchownych z peerelowską Służbą Bezpieczeństwa. Sprawę tę poruszyliśmy trzy miesiące temu⁶ w szerszym kontekście lustracji i dekomunizacji. Jedno z pytań tamtego badania dotyczyło zakresu lustracji: które środowiska i grupy zawodowe powinny jej obowiązkowo podlegać. Wówczas 56% badanych opowiedziało się za tym, by lustracja objęła także księży, natomiast 31% było temu przeciwnych.

W sondażu majowym wyniki są nieco inne. Nadal przeważa opinia, że należy ujawnić materiały dotyczące tego, kto z duchownych współpracował ze Służbą Bezpieczeństwa, jednak przewaga ta znacznie zmalała.

⁶ Por. przytaczany już komunikat CBOS „Powracające dylematy lustracji i dekomunizacji w Polsce”.

Opinia, że materiały te powinny zostać ujawnione, przeważa w większości wyróżnianych grup społecznych i kategorii demograficznych. Najczęściej opowiadają się za tym prywatni przedsiębiorcy (68% wobec 28% przeciw), uczniowie i studenci (54% wobec 26%), badani z wyższym wykształceniem (54% wobec 32%), przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (55% wobec 36%).

W żadnej z wyróżnianych grup społecznych i demograficznych nie spotykamy przewagi opinii przeciwnej ujawnieniu materiałów dotyczących współpracy osób duchownych ze Służbą Bezpieczeństwa, jednak w kilku przypadkach stanowiska „za” i „przeciw” takiemu działaniu równoważą się bądź niemal się równoważą. Do grup takich należą: bezrobotni (43% za ujawnieniem, 44% przeciw), badani powyżej 64 roku życia (odpowiednio: 35% wobec 35%), kobiety (39% wobec 38%), renciści (39% wobec 37%), wreszcie ogół badanych o najniższych dochodach (43% wobec 40%).

Podobnie jak stanowiska wobec konkretnego przypadku ujawnienia materiałów dotyczących o. Konrada Hejmy, tak i stanowiska wobec ogólnego postulatu ujawnienia materiałów dotyczących współpracowników SB wśród duchowieństwa są zróżnicowane przez poglądy polityczne. Badani o orientacji lewicowej, wśród których większy jest generalny sprzeciw wobec lustracji⁷, są także przeciwni ujawnianiu materiałów dotyczących osób duchownych (50% wobec 40%). Natomiast wśród ankietowanych o poglądach prawicowych przeważa opinia, że materiały te należy ujawnić (54% wobec 35%). Podobne stanowisko zajmują respondenci sytuujący swoje poglądy pośrodku osi „lewica - prawica” (52% wobec 35%). Także wśród osób niepotrafiących określić swoich poglądów politycznych w tych kategoriach częstsza jest opinia, że należy ujawnić znajdujące się w IPN materiały dotyczące duchowieństwa (38% wobec 29%, przy 34% braku zdania w tej kwestii).

Znacznie bardziej zróżnicowane są poglądy w tej sprawie zwolenników poszczególnych partii politycznych.

⁷ Por. przypis 2.

Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Czy powinny zostać ujawnione znajdujące się w IPN materiały dotyczące tego, kto z duchownych współpracował ze służbą bezpieczeństwa PRL?		
	Powinny	Nie powinny	Trudno powiedzieć
	w procentach		
LPR	42	48	9
PO	57	32	11
PSL*	47	45	8
PiS	61	34	5
Samoobrona	57	23	20
SdPI*	67	30	3
SLD*	35	61	4
Niezdecydowani	35	36	29
Niezamierzający głosować	43	34	23

* Dane dotyczące zwolenników tych partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich małą liczebność w badanej próbie

W elektoratach dwóch partii - LPR i SLD - przeważa pogląd, że materiałów IPN dotyczących osób duchownych nie należy ujawniać. Można przypuszczać, że wyborcy jednej i drugiej partii kierują się innymi przesłankami w swym sprzeciwie wobec ujawniania tych materiałów, nie mamy jednak podstaw do rozwinięcia tej hipotezy.

Zwolennicy PSL mają w tej sprawie podzielone opinie. W pozostałych elektoratach mniej lub bardziej przeważa zdanie, że materiały dotyczące współpracy osób duchownych ze Służbą Bezpieczeństwa powinny zostać ujawnione.

Wpływ związku z Kościołem (mierzonym częstotliwością praktyk religijnych) i stosunkiem do wiary religijnej na stanowisko w omawianej tu sprawie zaznacza się dość słabo, choć nieco wyraźniej niż w stosunku do indywidualnego przypadku o. Konrada Hejmy.

Tabela 6

Uczestnictwo w praktykach religijnych	Czy powinny zostać ujawnione znajdujące się w IPN materiały dotyczące tego, kto z duchownych współpracował ze Służbą Bezpieczeństwa PRL?		
	Powinny	Nie powinny	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Kilka razy w tygodniu	27	43	30
Raz w tygodniu	47	35	17
1 - 2 razy w miesiącu	47	37	16
Kilka razy w roku	52	31	17
Niepraktykujący	51	26	23

Osoby o największej intensywności praktyk religijnych zdecydowanie rzadziej niż wszyscy pozostali opowiadają się za ujawnieniem materiałów dotyczących współpracy duchownych ze Służbą Bezpieczeństwa, ale tylko nieco częściej niż pozostali praktykujący

sprzeciwiają się temu, gdyż częściej mają trudności z zajęciem zdecydowanego stanowiska w tej sprawie. Niemniej jednak przeważa wśród nich sprzeciw wobec ujawniania tych materiałów. Natomiast osoby praktykujące regularnie (z większą lub mniejszą częstotliwością) zajmują podobne stanowisko w tej sprawie jak praktykujący jedynie sporadycznie lub w ogóle niepraktykujący. We wszystkich tych grupach przeważa pogląd, że materiały dotyczące współpracy duchownych ze służbą bezpieczeństwa PRL należy ujawnić.

Tabela 7

Niezależnie od udziału w praktykach religijnych, czy uważa Pan(i) siebie za osobę:	Czy powinny zostać ujawnione znajdujące się w IPN materiały dotyczące tego, kto z duchownych współpracował ze Służbą Bezpieczeństwa PRL?		
	Powinny	Nie powinny	Trudno powiedzieć
	w procentach		
- głęboko wierzącą	37	36	27
- wierzącą	48	35	17
- niewierzącą	52	23	25

Wśród badanych określających siebie jako „głęboko wierzący”, a więc szczególnie podkreślających swój związek z wiarą religijną, tak samo często spotykamy zwolenników, jak i przeciwników ujawnienia materiałów dotyczących współpracy duchownych ze Służbą Bezpieczeństwa PRL. Wśród pozostałych - zarówno wierzących, jak i niewierzących - przeważa aprobatą takiego działania.

Stanowisko wobec ujawnienia znajdujących się w IPN materiałów dotyczących duchowieństwa zależy także od stopnia zaufania do kierującego tą instytucją profesora Leona Kieresa.

Tabela 8

Stosunek do Leona Kieresa	Czy powinny zostać ujawnione znajdujące się w IPN materiały dotyczące tego, kto z duchownych współpracował ze Służbą Bezpieczeństwa PRL?		
	Powinny	Nie powinny	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zaufanie	66	29	5
Obojętność	44	38	18
Nieufność	45	46	9
Trudno powiedzieć	40	32	27

Badani, którzy nie ufają prezesowi IPN, mają w tej sprawie podzielone opinie. Osoby darzące go zaufaniem w zdecydowanej większości opowiadają się za ujawnieniem materiałów, które dotyczą osób duchownych, a są w posiadaniu Instytutu.

Kontrowersje wokół ujawnienia przez prezesa IPN profesora Leona Kieresa nazwiska duchownego, współpracującego ze służbami specjalnymi PRL, są nie tylko sprawą mediów i polityków, lecz dzielą także opinię publiczną. Pogląd, że ujawnienie tego nazwiska było niesłuszne, znajduje więcej zwolenników niż opinia przeciwna, niemniej jednak różnice nie są w tym przypadku zbyt duże. Jednocześnie sprawa o. Konrada Hejmy wpłynęła na pogorszenie korzystnego uprzednio wizerunku prezesa IPN.

Znamienne, że na stanowisko w tym względzie w niewielkim stopniu wpływa stosunek do wiary i praktyk religijnych. Można jednak przypuszczać, że sprawa ta przyczyniła się do zmniejszenia liczebności zwolenników lustracji osób duchownych, mimo że nadal przeważa pogląd, iż materiały IPN dotyczące duchowieństwa powinny zostać ujawnione.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Ostatnio prezes Instytutu Pamięci Narodowej prof. Leon Kieres ujawnił nazwisko duchownego, będącego opiekunem polskich pielgrzymów w Rzymie, który - według materiałów znajdujących się w IPN - w latach 80. był tajnym współpracownikiem organów bezpieczeństwa PRL. Czy, Pana(i) zdaniem, prezes IPN Leon Kieres postąpił słusznie czy też niesłusznie ujawniając tę osobę?

(%)

	Słusznie	Niesłusznie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	47	20	1052
Płeć				
Mężczyźni	40	44	16	498
Kobiety	26	51	23	554
Wiek				
18-24 lat	40	39	20	161
25-34	33	50	17	191
35-44	38	43	18	181
45-54	32	52	16	202
55-64	31	56	13	123
65 lat i więcej	24	46	30	194
Miejsce zamieszkania				
Wieś	34	41	25	384
Miasto do 20 tys.	34	52	15	131
20-100 tys.	35	46	18	212
101-500 tys.	31	50	19	200
501 tys. i więcej mieszk.	28	60	12	126
Wykształcenie				
Podstawowe	26	43	31	307
Zasadnicze zawodowe	39	45	16	268
Średnie	35	49	16	364
Wyższe	31	58	10	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	32	59	9	77
Prac. umysł. niż. szczebla	31	59	10	81
Pracownicy fiz. - umysł.	33	50	18	92
Robotnicy wykwalifikowani	39	44	17	88
Robotnicy niewykwalifik.	32	46	21	39
Rolnicy	41	39	20	56
Pracujący na własny rach.	40	50	10	42
Bierni zawodowo				
Renciści	29	45	25	120
Emeryci	29	46	26	209
Uczniowie i studenci	45	35	20	77
Bezrobotni	30	48	21	123
Gospodynie domowe i inni	29	47	24	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	29	54	17	168
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	35	51	14	62
sekt. pryw. poza rolnict.	38	49	13	191
prywatnym gosp. rolnym	39	40	21	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	33	46	21	130
301-500	37	48	15	167
501-900	32	50	18	206
901-1200	32	50	18	84
Powyżej 1200 zł	26	65	9	74
Ocena własnych war. mater.				
Złe	32	47	22	335
Średnie	33	46	21	455
Dobre	34	50	15	261
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	16	52	32	91
Raz w tygodniu	34	49	17	566
1-2 razy w miesiącu	41	41	19	164
Kilka razy w roku	32	46	22	157
W ogóle nie uczestniczy	34	45	20	73
Poglądy polityczne				
Lewica	28	63	8	146
Centrum	37	49	14	270
Prawica	38	51	12	316
Trudno powiedzieć	27	35	37	317

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, powinny czy też nie powinny zostać ujawnione znajdujące się w IPN materiały dotyczące tego, kto z duchownych współpracował ze Służbą Bezpieczeństwa?
(%)

	Powinny	Nie powinny	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	35	19	1049
Płeć				
Mężczyźni	55	32	13	495
Kobiety	39	38	23	554
Wiek				
18-24 lat	51	31	18	161
25-34	47	36	17	190
35-44	54	34	13	181
45-54	46	37	17	202
55-64	47	38	15	122
65 lat i więcej	35	35	30	193
Miejsce zamieszkania				
Wieś	45	34	22	384
Miasto do 20 tys.	47	39	14	131
20-100 tys.	55	30	15	210
101-500 tys.	43	37	20	200
501 tys. i więcej mieszk.	42	41	17	125
Wykształcenie				
Podstawowe	39	31	29	307
Zasadnicze zawodowe	46	40	13	268
Średnie	50	35	15	362
Wyższe	54	32	14	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	55	36	9	77
Prac. umysł. niż. szczebla	35	47	17	81
Pracownicy fiz.- umysł.	47	34	19	91
Robotnicy wykwalifikowani	51	35	14	88
Robotnicy niewykwalifik.	47	33	20	39
Rolnicy	50	30	20	56
Pracujący na własny rach.	68	28	3	42
Bierni zawodowo				
Renciści	39	37	25	120
Emeryci	43	32	25	207
Uczniowie i studenci	54	26	20	77
Bezrobotni	43	44	12	123
Gospodynie domowe i inni	51	28	21	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	40	42	17	168
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	57	34	9	62
sekt. pryw. poza rolnict.	56	30	14	189
prywatnym gosp. rolnym	47	33	20	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	43	40	18	130
301-500	51	36	13	167
501-900	43	36	21	204
901-1200	55	29	16	84
Powyżej 1200 zł	52	39	10	74
Ocena własnych war. mater.				
Złe	45	34	22	334
Średnie	49	34	17	453
Dobre	44	38	18	261
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	27	43	30	90
Raz w tygodniu	47	35	17	564
1-2 razy w miesiącu	47	37	16	164
Kilka razy w roku	52	31	17	157
W ogóle nie uczestniczy	51	26	23	73
Poglądy polityczne				
Lewica	40	50	10	145
Centrum	52	35	13	268
Prawica	54	35	11	316
Trudno powiedzieć	38	29	34	317